

LMD's referanse 201100441-/HKL
SLF's referanse 2010/19810
Vår referanse 2011/2650-3

Samlet høringsuttalelse til (i) ny forskrift om erstatning for klimabetingende skader i plante- og honningproduksjon, og (ii) til ny forskrift om beregning av erstatning ved klimaskader

Vi beklager at vi ikke har overholdt høringsfristen, men håper våre synspunkter blir tatt med i arbeidet likevel. Generelt mener vi at det samlede arbeidet som er gjort med etablering av to nye forskrifter som helhet er svært positivt. Vi tar imidlertid her kun opp noen forhold hvor vi har særlige interesser eller ferske erfaringer, og hvor vi mener at det er rom for forbedringer.

1) Til LMD vedrørende "erstatningsforskriften":

Honning er en viktig produksjon også i Vest-Agder, og vi støtter fullt ut innspillet fra våre kollegaer i Aust-Agder med hensyn til endring av egenrisikoen ved tap av bifolk til 20 %, dvs. samme nivå som for vinterskade på eng. Argumentet med at skade på produksjonsapparat er ulikt skade på avling gir en god faglig begrunnelse for å imøtekomme dette forslaget.

2) Til SLF vedrørende "beregningsforskriften":

Hovedsynspunkt: Basert på ferske erfaringer fra omfattende forsommertørke i 2010, og tilsvarende skader et par år tidligere, er vi bekymret for at beregningsmetoden for vekstgruppen "grovfôr med husdyr" ikke ivaretar søkerens rettsikkerhet i tilstrekkelig grad. Slik vi forstår høringsdokumentene, vil ikke de endringene som foreslås nå medføre noen vesentlige endringer i forhold til de erfaringer vi har gjort oss dette året. Vi aksepterer at vårt innspill på dette temaet ikke er lett for SLF å besvare eller forholde seg til, og vi har derfor et konkret forslag til oppfølging. Vi ber om at SLF en gang pr år (med første runde umiddelbart), foretar et tilfeldig utvalg på kanskje 5% av alle ferdige saker i ELF i hele landet i denne vekstgruppen, inkludert avslåtte saker og saker uten utbetaling, og gjennomgår disse grundig. Dette vil gi et grunnlag for å vurdere hvordan ordningen faktisk fungerer. Videre bør det lages nye og mer detaljerte og klare veiledninger til utfylling av søknad og behandlingen av denne, spesielt vedrørende alt som har med utmarksbeite, beiteslippdato og med beregning av fôropptak for lam i normalår vs skadeår å gjøre.

Begrunnelse: Vi har denne våren arbeidet svært grundig med flere titalls saker med omfattende tørkeskader på husdyrbruk med storfe og sau, og mener at resultatene selv etter gjentatte runder med søkeren selv, hans regnskapsfører og kommunen, for flere søkere åpenbart ikke er i nærheten av å beskrive den reelle situasjonen på bruket. Metoden fungerer rett og slett dårlig i praksis. Flere dyktige og erfarne medarbeidere hos oss har arbeidet grundig med dette, og hatt omfattende drøftinger med SLF. Likevel er det fortsatt vanskelig å forstå resultatene. Beregningsmodellen i ELF er åpenbart svært følsom for endringer i en del parametre, og dette er til dels opplysninger som søkerne har vanskelig for å tallfeste, langt mindre dokumentere. Modellen synes å gi mest rimelig resultater når produksjonsomfanget har vært konstant, kraftforandelen lav og egen fulldyrket jord er dominerende på bruket. Spesielt på bruk med mye bruk av innmarksbeite og beite i utmark, og kort inne-sesong for (deler av) besetningen, blir resultatene til dels helt urimelige.

Det denne modellen egentlig gjør, er jo å stille opp en fullstendig energibalanse for bruket med både dyr og arealer gjennom en periode på fire år. For å komme i mål med dette er noen forhold relativt grovt forenklet, men andre forhold krever urealistisk detaljerte input-data fra søker. Det er ulikheter i modellen mellom normalårene og skadeåret, som i seg selv vil gi metodiske feil. Det å basere betydelige utbetalinger på et slikt automatisert regnestykke, også uten mulighet for fylkesmannen til å justere åpenbart urimelig utslag på skjønn, kan synes som en risikabel øvelse.

Er dette problemer som bare finnes hos oss? Det er rimelig å tro at vårt fylke er marginalt landbruksmessig og spesielt klimatisk, og at "feil" i metoden trer tydeligere fram her enn ellers. Vi har imidlertid sett på noen ganske få ferdige saker fra et av de store landbruksfylkene i ELF, og fant umiddelbart tilsvarende åpenbare feil i disse sakene - ukommentert. Dette kan være tilfeldig, men det gir grunn til bekymring.

For egen del tar vi konsekvensen av disse erfaringene gjennom å sette innmarksbeite, beitebruk og beitetilskudd opp som kontrolltema framover, både for oss selv og berørte kommuner.

Vi ber innstendig om at SLF vurderer å følge opp vårt forslag om en etterkontroll av tilfeldige saker i denne vekstgruppen.

Med hilsen
Dag Petter Sødal
Landbruksdirektør
Fylkesmannen i Vest-Agder
Tlf. 38176723, 90965016